

กระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่

Political Participatory Election Promotion Process in Election of Members of
The Phrae Provincial Administrative Organization Council of The People in
Huai Mai Sub-District Municipality, Song District, Phrae Province

ณภัทรฐนัน มังกรณ์¹, สายัณห์ อินนันใจ², พระครูโสภณกิตติบัณฑิต³

Napatthanan Mangkor¹, Sayan Innunjai², Phrakru Sophonkittibundit³

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่¹

วิทยาลัยสงฆ์แพร่, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่²

วิทยาลัยสงฆ์แพร่, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่³

Phrae Provincial Administrative Organization¹

Phrae Buddhist college, Mahachulalongkornrajavidyalaya University²

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University³

Corresponding Author Email: napatthanan120436@gmail.com

Received: Aug 28, 2023

Received in Revised: Aug. 29, 2023

Accepted: Aug 29, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสารานุกรม 6 กับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสานวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากการแจกแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$)

2) หลักสารานิยธรรม 6 กับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .631^{**}$)

3) ปัญหาอุปสรรค พบว่า หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับประชาชนที่เข้ามาใช้สิทธิเลือกตั้งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ช่วยประชาสัมพันธ์ ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งภายในชุมชน และหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีความจริงจังในการเสนอข้อมูลข่าวสารในการเลือกตั้ง

คำสำคัญ: ส่วนร่วมทางการเมือง; การเลือกตั้ง; สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

Abstract

This Article aimed to study (1) to study the level of the political participatory election promotion process in the election of members of the Parliament of the People's Prefectural Administrative Organization in Huay Mai Sub-district Municipality, Song District, Phrae Province. (2) to study the relationship between the principle of Sāraṇīyadhamma 6 and the process of promoting political participatory elections in the election of members of the Para administrative body of the people in Huay Mai Sub-district Municipality, Song District, Phrae Province. (3) To study the problems of barriers, and suggestions of the process of promoting political participation in the election of members of the Council of People's Prefectural Administration in Huay Mai Sub-district Municipality, Song District, Phrae Province. This research is mixed methods research, including quantitative research using exploratory research methods, and qualitative research using in-depth interview methods. The research results were found as follows;

1) The level of the political participatory election promotion process for the election of members of the Council of the People's Prefectural Administration in Huai Mai Sub-district Municipality, Song District, Phrae Province, with the overall being very high ($\bar{X} = 3.84$).

2) The principle of Sāraṇīyadhamma 6 with the process of promoting political participatory election in the election of members of the council of the Phrae Provincial Administrative Organization of the people in Huay Mai Sub-district Municipality, Song District, Phrae Province, has a relatively high positive correlation ($r = .631^{**}$).

3) The obstacle problem was found that local governments did not have enough officials with citizens who

came to exercise their right to vote in the situation of the spread of the 2019 Corona virus infectious disease, and citizens also lacked participation in the public relations assistance campaign. Suggestion. It was found that citizens' understanding of elections should be encouraged, citizens should be actively involved in the election process within the community, and local governments should be sincere in offering election information.

Keywords: political participatory; the election; Members of the Phrae provincial administrative organization

บทนำ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากระบบการปกครองประชาธิปไตยแบบผู้แทนโดยประชาชนเลือกผู้แทน (รัฐบาล) ขึ้นทำหน้าที่แทนตนนั้นยังไม่สามารถสนองตอบและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้อย่างทั่วถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมบทบาทของผู้แทน เพื่อให้ผู้แทนที่ทำหน้าที่แทนประชาชนได้เข้าใจปัญหาและความต้องการของประชาชน การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ใช่เฉพาะเป็นการเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการควบคุมตรวจสอบ ติดตามการทำงานของรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ รวมทั้งมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาลในนโยบาย การบริหารทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของประชาชน (กลุ่มงานผลิตเอกสารสำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561 : 49)

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ เพราะถ้าประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมก่อนการตัดสินใจทุกครั้งย่อมทำให้เกิดความชัดเจนของวัตถุประสงค์หรือการกำหนดนโยบาย เมื่อนำไปปฏิบัติก็จะช่วยลดความขัดแย้งของประชาชนเนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมในการยอมรับ ซึ่งอาจเป็นฉันทามติ ทำให้เกิดความชอบธรรม ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่ระยะแรกก่อนที่จะมีการตัดสินใจ เพื่อให้ชุมชนได้เกิดการเรียนรู้ในข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกัน เกิดความตระหนักถึงการตอบสนองต่อประชาชน จึงทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกันหรือร่วมใจในทางปฏิบัติ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงเป็นรูปแบบหนึ่งตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็น “การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” โดยรัฐมีหน้าที่ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมไทยเข้ามามีบทบาทในการ “ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมสร้างและร่วมตัดสินใจ” ดังที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 16 ว่าด้วยเรื่องการปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 (1) ได้บัญญัติเรื่องการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง โดยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระ ปราศจากการครอบงำ (กลุ่มงานสารนิเทศ สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ออนไลน์)

จากการศึกษาในพื้นที่สอบถามถึงปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ เบื้องต้นทราบว่า ประชาชนไม่ค่อยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เท่าที่ควร ไม่มีพื้นที่ให้แสดงออกทางความคิดเกี่ยวกับการเมือง เทศบาลตำบลห้วยหม้ายยังไม่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง และประชาชนยังไม่รู้ถึงสิทธิของตนเองเกี่ยวกับการเลือกตั้ง มีความสอดคล้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ขาดการเตรียมความพร้อมในการตรวจสอบรายชื่อ สถานที่ การประชาสัมพันธ์เลือกตั้งยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ มีส่วนร่วมในการเข้าโปรแกรมฯ ช่วยประชาสัมพันธ์และดำเนินการเลือกตั้งน้อย ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมเฉพาะช่วงเลือกตั้ง (บุศรา โพธิ์สุข, 2559 : 156) จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเรื่อง กระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ทั้งนี้มุ่งหวังว่าข้อมูลที่ได้รับจะนำมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชุมชนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดองค์ความรู้กระบวนการส่งเสริมในการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสาราณียธรรม 6 กับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงผสานวิธี พื้นที่วิจัย คือ ตำบลห้วยหม้าย อำเภอเมืองสอง จังหวัดแพร่ ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 6,655 คน (เทศบาลตำบลห้วยหม้าย , อัดสำเนา) กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane จำนวน 378 คน ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 (วัลลภ สุขสวัสดิ์, 2561 : 76) จำนวน 378 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 10 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 วิธี ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ จากการแจกแบบสอบถาม 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3) นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ด้วยการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันหรือไม่ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตารางแจกแจงความถี่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.43)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม

กระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	3.87	0.57	มาก
2. ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	4.02	0.55	มาก
3. ด้านการสนทนาทางการเมือง	3.71	0.60	มาก
4. ด้านการรวมกิจกรรมทางการเมือง	3.75	0.61	มาก
ภาพรวม	3.84	0.43	มาก

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.55) รองลงมา ได้แก่ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.57) และด้านการรวมกิจกรรมทางการเมือง มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.61) น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการสนทนาทางการเมือง มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า หลักสาราณียธรรม 6 กับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .631^{**}$)

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสาราณียธรรม 6 กับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	กระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่	ตัวแปรตาม			
		1. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	2. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	3. ด้านการสนทนาทางการเมือง	4. ด้านการร่วมกิจกรรมทางการเมือง
ตัวแปรต้น					
สาราณียธรรม 6	.631**	.371**	.687**	.462**	.369**
1. เมตตาภาวกรรม	.378**	.138**	.634**	.270**	.103**
2. เมตตาวิจิตรกรรม	.666**	.539**	.377**	.480**	.574**
3. เมตตาโมกขกรรม	.364**	.156**	.557**	.269**	.119**
4. สาธารณโภคิตา	.348**	.099**	.611**	.268**	.79**
5. สีสสามัญญตา	.484**	.258**	.528**	.372**	.289**
6. ทิฏฐิสามัญญตา	.633**	.519**	.372**	.443**	.542**

จากตารางที่ 2 พบว่า หลักสาราณียธรรม 6 มีความสัมพันธ์กับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง กล่าวคือ เมื่อการบูรณาการหลักสาราณียธรรม 6 กับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ส่งผลให้กระบวนการเลือกตั้งมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรค พบว่า เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้กระบวนการจัดการเลือกตั้งมีหลายขั้นตอน เจ้าหน้าที่ที่คอยดูแลให้ข้อมูลไม่ตรงกันทำให้เกิดความสับสนในการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้งมีเจ้าหน้าที่ที่คอยให้บริการ และให้คำแนะนำไม่เพียงพอกับประชาชนที่เข้ามาใช้สิทธิเลือกตั้ง และยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้ง หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการเตรียมความพร้อมในการตรวจสอบรายชื่อ การเตรียมสถานที่ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ช่วยประชาสัมพันธ์ และเข้ามาช่วยดำเนินการเลือกตั้งยังมีน้อย ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมด้วยเฉพาะช่วงที่มีการเลือกตั้ง ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากร และประชาชนมีความเข้าใจ ให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งต่าง ๆ ทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ มีรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้ประชาชนได้ศึกษา และข้อมูลในการนำเสนอต้องเข้าใจง่าย ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเป็นธรรม หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีความจริงใจในการเสนอข้อมูลข่าวสารในการเลือกตั้งกับประชาชนอย่างจริงใจ และเป็นกลางไม่ลำเอียง เผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนได้ความเข้าใจถูกต้องตามการเมือง ควรจัดการเลือกตั้งให้เป็นระเบียบ มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการหารายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบ แนวทางการปฏิบัติประจำหน่วยเลือกตั้งของชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการสนทนาทางการเมือง และด้านการร่วมกิจกรรมทางการเมือง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านการชุมนุมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านกระบวนการเลือกตั้ง ส่วนด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (พระมหาประเสริฐศักดิ์ ปุญญพุดมโน, และสมพงษ์ โกละกะ, 2563 : 35-36)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสาราณียธรรม 6 กับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก ($r = .631^{**}$) เพราะหลักสาราณียธรรม 6 มีส่วนทำให้ประชาชนบางส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งมากขึ้น ในด้านของการเข้าร่วมรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิใช้เสียงการ

เลือกตั้ง ประชาชนบางคนสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ของการเลือกตั้งได้ดี มีความเป็นกลางในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง จึงทำให้กระบวนการเลือกตั้งมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงพุทธของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยรวม อำเภอคงเจริญ จังหวัดพิจิตร” ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพุทธกับภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยรวม อำเภอคงเจริญ จังหวัดพิจิตร พบว่า ภาวะผู้นำเชิงพุทธ ในแต่ละด้านโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยรวม อำเภอคงเจริญ จังหวัดพิจิตร มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = .567^{**}$) (พระอธิการณิต ธมฺมสโร (รามโพ) 2562 : ก) และรวมถึงงานวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามหลักพรหมวิหารธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับสูง ($r = .867^{**}$) (สุรกิจ สุวรรณแกม, 2561 : 70)

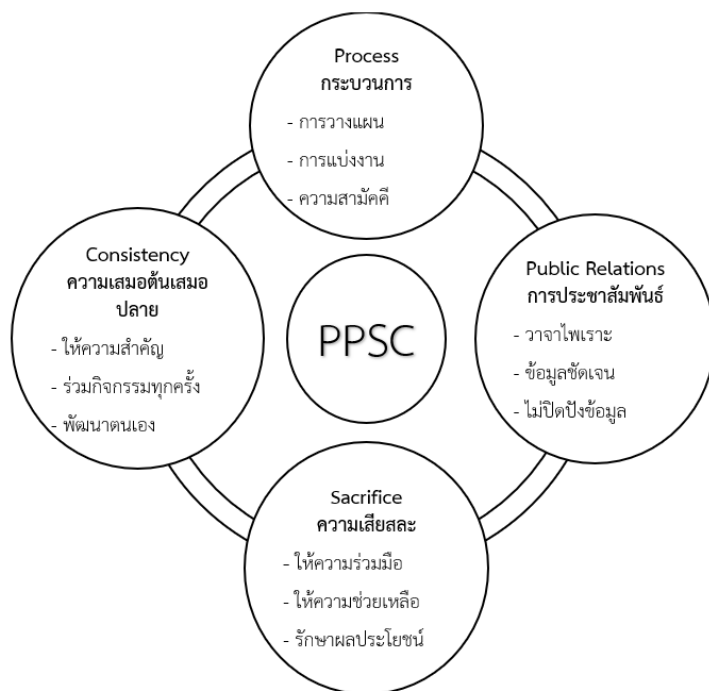
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ พบว่า เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้กระบวนการจัดการเลือกตั้งมีหลายขั้นตอน เจ้าหน้าที่ที่คอยดูแลให้ข้อมูลไม่ตรงกันทำให้เกิดความสับสนในการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้งมีเจ้าหน้าที่ที่คอยให้บริการ และให้คำแนะนำไม่เพียงพอกับประชาชนที่เข้ามาใช้สิทธิเลือกตั้ง และยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบการเลือกตั้ง หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการเตรียมความพร้อมในการตรวจสอบรายชื่อ การเตรียมสถานที่ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ช่วยประชาสัมพันธ์ และเข้ามาช่วยดำเนินการเลือกตั้งยังมีน้อย ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมด้วยเฉพาะช่วงที่มีการเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลรองคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลรองคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนส่วนมากได้รับข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร และประชาชนไม่มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารระดับหมู่บ้าน ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และประชาชนไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมือง ประชาชนไม่ตระหนัก และใช้ความสำคัญในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในการวางแผนโครงการหรือกิจกรรมของชุมชนเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของการบริหารเทศบาลตำบลน้อยมาก เนื่องจากเทศบาลได้ทำการประชาสัมพันธ์น้อยในการแสดงความคิดเห็น (พระมหาสำราญ นนทพุทธิ (ทะศุณย์), 2558 : 129-130)

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ พบว่า 1. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากร และประชาชนมีความเข้าใจ ให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งต่าง ๆ ทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ มีรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้ประชาชนได้ศึกษา และข้อมูลในการ

นำเสนอต้องเข้าใจง่าย 2. ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเป็นธรรม 3. หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีความจริงจังในการเสนอข้อมูลข่าวสารในการเลือกตั้งกับประชาชนอย่างจริงจัง และเป็นกลางไม่ลำเอียง เผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนได้ความเข้าใจถูกต้องตามการเมือง 4. ควรจัดการเลือกตั้งให้เป็นระเบียบ มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการหารายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบ แนวทางการปฏิบัติประจำหน่วยเลือกตั้งของชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ” ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ประชาชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นของตน ควรติดตามการปกครองส่วนท้องถิ่นของตนอย่างทั่วถึงผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ และบอร์ดประชาสัมพันธ์ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอปัญหาและหาทางแก้ไขร่วมกันเพื่อนำไปสู่การพัฒนา (พระมหาทศพงษ์ ชยเมธี (กลีนศรีสุข), 2563 : 185-189)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การนำหลักสารานุกรม 6 ธรรมเป็นหลักที่ตั้งแห่งความระลึกถึง เป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน ทำให้มีความเคารพกัน ช่วยเหลือกัน และสามัคคีพร้อมเพรียงกัน 6 ประการ ประกอบด้วย (1) เมตตาทายกรรม (ตั้งเมตตาทายกรรมในเพื่อน) (2) เมตตาวจีกรรม (ตั้งเมตตาวจีกรรมในเพื่อน) (3) เมตตาโมกรรม (ตั้งเมตตาโมกรรมในเพื่อน) (4) สาธารณโภคิตา (ได้สิ่งของใดมาก็แบ่งปัน) (5) สีสสามัญญตา (มีศีลบริสุทธิเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย) (6) ทิฏฐิสามัญญตา (มีทิฏฐิตั้งงามเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย) กระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้แก่ (1) ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง (2) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง (3) ด้านการสนทนาทางการเมือง (4) ด้านการร่วมกิจกรรมทางการเมือง ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้จากการวิจัยได้ กระบวนการจัดการ PPSC : MODEL ดังนี้

จากแผนภาพที่ ทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น PPSC : MODEL สรุปได้ดังนี้

1. P = Process กระบวนการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประชุมวางแผนเตรียมการเลือกตั้ง โดยแบ่งขั้นตอนการทำงานตามความสำคัญของงานเพื่อให้การทำงานเป็นไปได้อย่างราบรื่น จัดเตรียมบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถแบ่งงานตามความสามารถของแต่ละคนให้สามารถทำงานได้อย่างเต็มความสามารถ

2. P = Public Relations การประชาสัมพันธ์ การใช้วาจาที่ไพเราะสุภาพ น้ำเสียงชวนฟังช่วยให้ประชาชนมีความสนใจรับฟังข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง การให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับ

3. S = Sacrifice ความเสียสละ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้น เช่น ร่วมประชุม ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสัมนา และร่วมเสนอแนะได้อย่างมีอิสระและเสมอภาค

4. C = Consistency ความเสมอต้นเสมอปลาย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญเกี่ยวกับการให้ข้อมูลการเลือกตั้งแก่ประชาชน สนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองทุกครั้ง ประสานงานให้ความช่วยเหลือประชาชนด้วยความเต็มใจ

สรุป

กระบวนการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ เป็นกระบวนการที่มีการวางแผน การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานที่ชัดเจน ทำให้สามารถสร้างขั้นตอนการดำเนินงานที่ทำให้ประสบความสำเร็จ มีการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้กับเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเอง พร้อมทำงานช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มความสามารถ และประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้อย่างโปร่งใส

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- (1) ควรมีนโยบายพัฒนาบุคลากรหรือประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ
- (2) ควรมีนโยบายเพิ่มจำนวนบุคลากร งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการเลือกตั้ง
- (3) ควรพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี สื่อออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- (1) ควรจัดเจ้าหน้าที่ หรือให้ผู้นำชุมชนที่มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น การให้บริการ การแนะนำวิธีหารายชื่อ เป็นต้น
- (2) ควรนำเทคโนโลยีสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง และสิทธิการใช้เสียงเลือกตั้ง
- (3) ควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตรวจสอบการเลือกตั้ง โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในคณะกรรมการ

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) ควรวิจัยเกี่ยวกับ กลยุทธ์การรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
- (2) ควรวิจัยเกี่ยวกับ อิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่
- (3) ควรวิจัยเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มงานผลิตเอกสารสำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

กลุ่มงานสารนิเทศ สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://web.parliament.go.th/assets/portals/11/files/002_การมีส่วนร่วมฯ.pdf [4 กุมภาพันธ์ 2564].

เทศบาลตำบลห้วยหม้าย. *ข้อมูลผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พ.ศ. 2563*. (อัตสำเนา).

บุศรา โพธิสุข. (2559). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลช้างเผือก อำเภอ*

เมือง จังหวัดเชียงใหม่. *พจนานุกรมสาร*. 12 (1) 151 : 164.

พระมหาทัศนพงษ์ ชยเมธี (กลั่นศรีสุข). (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ. *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาประเสริฐศักดิ์ ปุณฺณพทุฒโน และสมพงษ์ โกละกะ. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. *วารสารพุทธมัตถ์ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม*, 5 (2): 35-50.

พระมหาสำราญ นนทพุทธิ (ทะคุนย์). (2558). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระอธิการธนิศ ทุมมสารโร (รามโพ). (2562). ภาวะผู้นำเชิงพุทธของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วัลลภ สุขสวัสดิ์. (2561). *การวิจัยเชิงปริมาณทางรัฐศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุรกิจ สุวรรณแกม. (2561). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.